

Даниял кітабы — Жүз сегізінші

Пайғамбарлық рәміздерді ашып көрсету: Аян кітабындағы жеті кернейге жан-жақты талдау

Jeff Pippenger

2024-02-29

Уильям Миллерге Аян кітабындағы жеті қауым, жеті мөр және жеті керней жөнінде ұлы нұр берілді. Ол осы пайғамбарлық рәміздерді әуелі пұтқа табынушылықтың, содан кейін папалықтың қаңыратып-жоятын екі билігінің аясында орналастырды. Ол бұл рәміздердің әрбір пайғамбарлық сипатын көре алған жоқ, бірақ оның көргені елшілер заманынан дүниенің ақырына дейінгі аралықтағы Құдай қауымының ішкі тарихы мен сыртқы тарихы туралы іргелі түсінікті қалыптастырды. Ішкі тарих қауымдар арқылы бейнеленді, ал қауымдардың сыртқы тарихы мөрлер арқылы бейнеленді. Ол кернейлердің Римге қарсы Құдай үкімінің рәміздері екенін, әрі бұл үкім дүниенің ақырында Римге қарсы Құдай үкімінің бейнесі болғанын көрді; бірақ ол дүниенің ақырындағы Римнің үштік одақтан құралатынын көрген жоқ.

Урия Смиттің «Daniel and Revelation» деп аталатын кітабында кейбір қате пікірлер бар, бірақ Уайт қарындас оны «Құдайдың жәрдемдесуші қолы» деп таныды. Ол бұл кітаптың «The Great Controversy», «Patriarchs and Prophets» және «The Desire of Ages» кітаптарымен бірге таратылуға тиіс екенін көрсетті. Оның мұндай қуатты мақұлдауы бұл кітаптың оның өз кітаптарымен бірдей шабытталған деңгейде екенін білдірген жоқ; қайта, бұл кітапта «ұлы тәлім» бар екенін және оның «көптеген қымбат жандарды ақиқатты тануға алып келуге» себепші болғанын білдірді.

Бұл кітапта 1844 жылғы 22 қазанға дейін беймәлім болып келген пайғамбарлық ұғымдармен қоса, миллериттік пайғамбарлық қисын қолданылған. Үш қасіреттің үштік қолданылуын баяндап жатқанымызда, кітаптағы тиісті үзінділерге жүгінетін боламыз.

Миллер: «жеті керней — жерге, яғни Рим патшалығына жіберілген жеті ерекше әрі ауыр үкімнің тарихы»,— деп мәлімдеді. Алғашқы төрт керней пұтқа табынушы Римге түсірілген үкімдерді білдіреді, ал бесінші және алтыншы кернейлер папалық Римге түсірілген Құдайдың үкімдері болды; бірақ Миллер жетінші кернейдің Қазіргі Римге түскен Құдайдың үкімін білдіретінін танымаған болар еді. Аян кітабындағы жеті мөр мен жеті керней туралы айта отырып, Урия Смит былай деп жазды:

«Кітапты қолына алғаннан кейін, Тоқты дереу мөрлерді аша бастайды; әрі елшінің назары әрбір мөрдің астында болып жатқан көріністерге аударылады. Жеті санының Жазбаларда толықтық пен кемелдікті білдіретіні бұған дейін-ақ атап өтілген болатын. Сондықтан жеті мөр белгілі бір санаттағы оқиғалардың бүкіл жиынтығын қамтиды; олар, бәлкім, Константин заманына дейін созылып, ал жеті керней одан бергі басқа бір қатарды білдіреді деу дұрыс бола алмайды. Кернейлер мөрлердегі оқиғалармен бір мезгілде жүзеге асатын, бірақ мүлде өзге сипаттағы оқиғалар қатарын білдіреді. Керней

— соғыстың рәмізі; демек, кернейлер Ізгі хабар дәуірінде халықтар арасында болатын ірі саяси толқуларды білдіреді. Ал мөрлер діни сипаттағы оқиғаларды білдіреді және мәсіхшілік дәуірдің басталуынан Мәсіхтің келуіне дейінгі шіркеу тарихын қамтиды». Урия Смит, Daniel and Revelation, 431.

Керней — соғыс пен саяси толқудың нышаны. Смит Аян кітабының сегізінші тарауының екінші аяты туралы былай дейді:

“«2-АҒАЯТ. Сонда мен Құдайдың алдында тұрған жеті періштені көрдім; және оларға жеті керней берілді».”

«Бұл аят жаңа әрі дара оқиғалар тізбегін енгізеді. Біз мөрлерде Ізгі хабар дәуірі деп аталатын кезеңдегі шіркеудің тарихын көрдік. Енді енгізіліп отырған жеті кернейде біз сол уақыттың ішінде жүзеге асуы тиіс болған басты саяси және соғысқа қатысты оқиғаларды көреміз». Uriah Smith, Daniel and Revelation, 476.

Жетінші мөр Аян кітабының сегізінші тарауының алғашқы алты аятында ашылады, және жетінші мөрдің ашылуы аясында жеті періште жеті кернейді тартуға дайындалады.

Ол жетінші мөрді ашқанда, көкте шамамен жарты сағаттай үнсіздік орнады. Сонда мен Құдайдың алдында тұрған жеті періштені көрдім; оларға жеті керней берілді. Тағы бір періште келіп, құрбандық үстелінің қасында тұрды; оның қолында алтын кадьница бар еді; әрі оған көп ладан берілді, сонда ол оны барлық әулиелердің дұғаларымен бірге тақтың алдындағы алтын құрбандық үстелінің үстіне ұсынсын деп. Әулиелердің дұғаларымен бірге келген ладанның түтіні періштенің қолынан Құдайдың алдына көтерілді. Сонда періште кадьницаны алып, оны құрбандық үстелінің отымен толтырды да, жерге лақтырды; сонда дауыстар, күн күркіреулері, найзағайлар және жер сілкінісі болды. Ал жеті керней бар жеті періште керней тартуға дайындалды. Аян 8:1–6.

Алдыңғы мақалаларда біз айқындап келе жатқан, бірақ әлі оның ерекше пайғамбарлық құбылысына нақтылы тоқталмаған бір пайғамбарлық аномалия бар. Сол аномалия мынау: пайғамбарлық тарихтағы межелік кезеңдердің бірізділігін бейнелейтін рәміздердің бәрі де өздері бейнелейтін тарихтың қорытындысында бір жерге тоғыстырылады. Біз Езекиел кітабының сегізінші тарауындағы төрт жиіркеніш арқылы бейнеленген Лаодикеялық адвентизмнің төрт буыны нақты межелік кезеңдерді белгілейтінін көрсеттік, бірақ олардың әрқайсысы сынақ ретінде бір жүз қырық төрт мыңның мөрлену тарихында қайтадан қайталанады. Бұл аномалия жеті кернейден де табылады, өйткені олар пұтқа табынушы, папалық және қазіргі Римге түсетін нақты үкімдерді бейнелесе де, олардың бәрі де қазіргі Римге атқарушылық үкім жақындап келе жатқан жексенбілік заң кезінде басталғанда, қайтадан бір жерге жиналады.

Жеті кернейдің өткен заманда орындалған нақты мерзімдері бар, бірақ Уайт қарындас Аян кітабының сегізінші тарауындағы жеті керней ұстаған жеті періштені сондай-ақ жуық арада келетін жексенбілік заңның тарихына да орналастырады.

«Ол бесінші мөрді ашқанда, мен құрбандық үстелінің астынан Құдайдың сөзі үшін және өздері ұстанған куәлік үшін өлтірілгендердің жандарын көрдім; олар қатты дауыспен: “Уа, Ием, Қасиетті әрі Ақиқат Иесі, жер бетінде тұратындардан қанымыздың құнын қашанға дейін сұрамайсың, қашанға дейін соттамайсың?” — деп айқайлады. Сонда олардың әрқайсысына ақ киімдер берілді [Олар таза да киелі деп жарияланды]; және оларға: өздері сияқты өлтірілуге тиісті қызметтес құлдары мен бауырларының саны толыққанша, тағы аз ғана уақыт тыныға тұрсын, — деп айтылды» [Аян 6:9–11]. Мұнда Жоханға шын мәнінде болып жатқан көріністер емес, болашақтағы белгілі бір уақыт кезеңінде болатын нәрселер көрсетілді.

«Аян 8:1–4-тен үзінді келтірілген». Manuscript Releases, 20-том, 197-бет.

Алдыңғы үзіндіде Уайт әпке бесінші мөрдің диалогы мен орындалуын сегізінші тараудағы жеті періште керней тартқалы тұрған кезеңге қолданады, бірақ сол көріністі Аян кітабының он сегізінші тарауындағы екі дауыстың тарихына да орналастырады.

«Бесінші мөр ашылғанда, Жохан Аяншы аянда құрбандық үстелінің астында Құдай Сөзі мен Иса Мәсіхтің куәлігі үшін өлтірілгендер тобын көрді. Бұдан кейін Аян кітабының он сегізінші тарауында суреттелген көріністер келді; онда адал әрі шынайы болғандар Бабылдан шақырылып шығады. [Аян 18:1–5, келтірілген.]» Manuscript Releases, 20-том, 14.

Жеті керней пұтқа табынушы, папалық және Қазіргі Римнің тарихындағы Құдайдың сотын бейнелейді, бірақ олар 2001 жылғы 11 қыркүйек тарихында және жуық арада келетін жексенбілік заңның екінші дауысында да бейнеленеді. Аян кітабының сегізінші тарауының алғашқы алты аятына тоқталғаннан кейін, Урия Смит алғашқы төрт кернейдің тарихи орындалуын баяндай бастайды.

«Жеті кернейдің тақырыбы мұнда қайта жалғастырылады да, осы тараудың қалған бөлігін және 9-тараудың түгелін қамтиды. Жеті періште керней тартуға дайындалады. Олардың керней тартуы Даниял 2 және 7-тарауларындағы пайғамбарлыққа толықтыру ретінде енгізіледі; ол ежелгі Рим империясының он бөлікке ыдырауынан басталады, әрі алғашқы төрт кернейде соның сипаттамасы беріледі». Uriah Smith, Daniel and Revelation, 477.

Смит алғашқы төрт кернейдің пұтқа табынушы Римге түскен Құдайдың үкімдері екенін айқындайды. Ол жетінші аятты келтіріп, онда бірінші кернейдің пайғамбарлық сипаттары көрсетілгенін, содан кейін оның тарихи орындалуын айқындайды.

Батыс Римге құлдырау жолында түскен алғашқы ауыр да қасіретті жаза — кейінгі шапқыншылықтарға жол ашқан Аларик бастаған готтармен болған соғыс еді. Рим императоры Феодосийдің өлімі 395 жылдың қаңтарында болды, ал қыс аяқталмай тұрып-ақ, Алариктің қол астындағы готтар империяға қарсы қару көтерді.

Аларихтің алғашқы шапқыншылығы Фракияны, Македонияны, Аттиканы және Пелопоннесті ойрандады, бірақ Рим қаласына жеткен жоқ. Алайда оның екінші шапқыншылығы кезінде готтардың көсемі Альпі мен Апеннин тауларынан асып өтіп,

көп ұзамай тағылардың қаһарына жем болған «мәңгілік қаланың» қабырғаларының алдына келіп жетті.

«Бірінші кернейдің үні өз орнын төртінші ғасырдың соңына таман және одан кейінгі кезеңде алады және готтардың қол астындағы Рим империясына жасалған осы ойрандаушы шапқыншылықтарға қатысты». Uriah Smith, Daniel and Revelation, 478.

Смит Аларихті бірінші кернейде бейнеленген пұтқа табынушы Римге қарсы Құдай сотының нышаны ретінде айқындайды. Кернейлердің әрқайсысының сол кернейді бейнелейтін тарихи тұлғасы бар; Аларих IV ғасырдың соңынан бастап бірінші кернейдің келуін бейнелейді. Миллер бұл кернейдің Римге жексенбіні міндеттеп енгізудің салдарынан түскенін көре алмас еді, өйткені Миллер жексенбіні ұстанушы болатын. Смит те бұл жайтты ескермей қалды, бірақ Смит жексенбіні алғаш рет мәжбүрлі түрде сақтау туралы заңды Константин 321 жылы енгізгенін мойындады. Жексенбіні міндеттеп енгізуге қатысты пайғамбарлық қағида әрдайым бірдей, өйткені Құдай ешқашан өзгермейді, ал сол қағида мынадай: “ұлттық жолдан таюдың соңынан ұлттық күйреу келеді”. Аларих Константин алғашқы жексенбілік заңды қабылдаған кезеңнің өзінде басталған ұлттық күйреудің басталуын бейнелейді.

Смит екінші кернейді айқындайтын сегізінші аятты келтіріп, содан кейін өз түсіндірмесін жалғастырады:

«Константиннен кейін Рим империясы үш бөлікке бөлінді; сондықтан да “адамдардың үштен бір бөлігі” және т.б. деген жиі кездесетін тіркес — дүре астында болған империяның үшінші бөлігіне ишара. Рим патшалығының бұл бөлінісі Константиннің өлімінен кейін оның үш ұлы — Констанций, II Константин және Констанс — арасында жүзеге асты. Констанций Шығысты иеленіп, империяның астанасы Константинопольді өзінің тұрағы етті. Екінші Константин Британияны, Галлияны және Испанияны иеленді. Констанс Иллирикті, Африканы және Италияны иеленді. (Қараңыз: Sabine’s Ecclesiastical History, 155-б.) Осы көпке мәлім тарихи дерек туралы Альберт Барнстың Аян 12:4-ке арналған түсіндірмелерінде келтірілген Эллиотт былай дейді: “Рим империясы Шығыс және Батыс болып тұрақты түрде екі бөлікке бөлінгенге дейін, кемінде екі рет империя үшке бөлінді. Біріншісі б.з. 311 жылы болды, сол кезде ол Константин, Лициний және Максимиин арасында бөлінді; екіншісі — б.з. 337 жылы, Константин қайтыс болғанда, Констанс пен Констанций арасында.”» Uriah Smith, Daniel and Revelation, 480.

Римнің үш бөлікке, сондай-ақ Смит сілтеме жасайтын тарихшылар атап өтетін екі бөлікке бөлінуінің тарихи құбылысы — Қазіргі Римнің үштік одағын айқындайтын Римнің құрамдас бөліктері; ол шіркеу мен мемлекеттің қосылысын білдіретін, екіге бөлінген құрылымды құрайды. Смит сөзін жалғастыра келе, ол екінші кернеймен байланысты тарихи тұлғаны айқындайды.

«Екінші кернейдің тартылуын бейнелейтін тарих, сірә, қаһарлы Генсериктің әуелі Африканы, содан кейін Италияны басып кіруі мен жаулап алуына қатысты. Оның жаулап алуларының басым көпшілігі ТЕҢІЗДЕ болды; әрі оның жеңістері “от жалынына

оранған зор таудай теңізге тасталғандай” еді. Әскери флоттардың қақтығысын және теңіз жағалауларындағы соғыстың жалпы қиратып-жоюын бұдан артық, тіпті осыған тең келетіндей қандай бейне суреттей алар еді? Бұл кернейді түсіндіруде біз сауда әлеміне айрықша қатысы болатын кейбір оқиғаларды іздеуге тиіспіз. Қолданылған нышан бізді табиғи түрде дүрлігу мен аласапыранды күтуге жетелейді. Қатал теңіз соғысынан өзге ештеңе бұл пайғамбарлықты орындай алмас еді. Егер алғашқы төрт керней Рим империясының құлауына үлес қосқан төрт елеулі оқиғаға қатысты болса, ал бірінші керней Алариктің басшылығындағы готтардың ойранына меңзесе, онда мұнда біз Рим билігін шайқалтып, оның күйреуіне ықпал еткен келесі бірінен соң бірі келген басқыншылық әрекетті табиғи түрде іздейміз. Келесі ұлы басып кіру — вандалдардың басындағы “қаһарлы Генсериктің” шапқыншылығы болды. Оның жорық жолы б.з. 428–468 жылдарына тұспа-тұс келді. Бұл ұлы вандал көсемінің ордасы Африкада болды....»

«Осы айбынды теңіз қарақшысының Римнің құлауында атқарған маңызды рөлі туралы мырза Гиббон мына мәнді сөздерді қолданады: “Рим империясының күйреуінде Генсерик есімі Аларик пен Аттила есімдерімен тең дәрежеге лайық болды.”» Uriah Smith, Daniel and Revelation, 481, 484.

Смит алғашқы үш кернейдің тарихи нышандарын көрсеткен тарихшы Гиббоннан дәйексөз келтіре отырып, Генсериктің екінші керней екенін анықтады да, содан кейін Генсериктің «Аларик пен Аттилемен тең дәрежеге лайық болғанын» айтты. Аларик — бірінші керней, Генсерик — екінші, ал оншы аятта сөз болатын ғұн Аттила — үшінші керней еді. Смит Генсерикпен бейнеленген екінші керней «428–468» жылдар тарихын білдіретінін көрсетті. Содан кейін Смит үшінші кернейді айқындайтын оныншы аяттан дәйексөз келтіріп, баяндамасын жалғастырады:

«Осы үзіндіні түсіндіру мен қолдану барысында біз Рим империясының күйреуіне әкелген үшінші маңызды оқиғаға келеміз. Ал осы үшінші кернейдің тарихи орындалуын табуда біз бірнеше үзінді үшін доктор Альберт Барнстың Түсіндірмелеріне қарыздар боламыз. Бұл Жазбаны түсіндіруде, осы түсіндіруші айтқандай, “жалындаған метеормен салыстыруға болатын қандай да бір көсем не жауынгер болуы қажет; оның жолы айрықша жарқын болуға тиіс; ол лапылдаған жұлдыз СИЯҚТЫ кенеттен пайда болып, содан кейін су ішінде сәулесі сөнген жұлдыздай ғайып болуы керек”. — Аян 8-тарауға түсіндірмелер.»

«Мұнда осы кернейдің рим билігіне қарсы Аттиланың жойқын соғыстары мен қаһарлы шапқыншылықтарына ишара ететіні алдын ала негіз етіледі; ол бұларды өз ғұн ордаларының басында тұрып жүргізді....»

““Жұлдыздың аты Жусан деп аталады [ащы зардаптарды білдіретін].” Бұл сөздер — біздің аудармадағы тыныс белгілерінің өзі де көрсетіп тұрғандай, алдыңғы аятпен анағұрлым тығыз байланысты — бізді бір сәтке Аттиланың сипатына, оның себепшісі не құралы болған қасіретке және оның аты тудырған үрейге қайта оралтады.

«„Толықтай жою мен жер бетінен өшіру“ — оның келтірген апаттарын ең жақсы бейнелейтін атаулар». Ол өзін: „Құдайдың қамшысы“ деп атады.» Uriah Smith, Daniel and Revelation, 484, 487.

Ғұн Аттиламен бейнеленген үшінші кернейдің тарихы 441 жылдан оның 453 жылғы өліміне дейінгі кезеңді қамтыды. Содан кейін Смит он екінші аятты келтіреді; онда төртінші керней ұсынылып, Батыс Римнің ұштаған рәмізі күн, ай және жұлдыздар арқылы бейнеленетін варвар патша Одоакр суреттеледі. Ол бұл үш рәмізді: “күн, ай және жұлдыздар — өйткені мұнда олардың рәміз ретінде қолданылғаны сөзсіз — анық түрде Рим үкіметінің ұлы нұр шашушыларын, яғни оның императорларын, сенаторларын және консулдарын білдіреді”, — деп айқындайды. Епископ Ньютон Батыс Римнің соңғы императоры мысқыл ретінде Августул, яғни “кішкентай Август” деп аталған Ромул болғанын атап өтеді. Батыс Рим б.з. 476 жылы құлады. Соған қарамастан, Римнің күні сөнгенімен, сенат пен консулдар сақталып тұрған шақта оның бағынышты шырақтары көмескі түрде жарқырауын жалғастырды. Алайда көптеген азаматтық күйреулер мен саяси тағдырдың өзгерістерінен кейін, ақырында, б.з. 566 жылы ежелгі үкіметтің бүкіл құрылымы құлатылып, Римнің өзі дүниенің әміршісі болу дәрежесінен Равеннаның экзархына алым төлейтін жұпыны герцогтікке дейін төмендетілді.” Урия Смит, Даниял және Аян, 487.

Мұнда біз Римнің үштік бөлінісіне тағы бір куәлікті көреміз; бұл қазіргі Римнің үштік одағының алдын ала бейнесін көрсетеді. Шығыс Римде және император Константинде бұл үштік бөлініс оның үш ұлы арқылы бейнеленген болса, Батыс Римде ол олардың үштік басқару түрі арқылы көрініс тапты. Содан кейін Смит күннің, айдың және жұлдыздардың Батыс Римнің қандай нақты ретпен құлатылғанын білдіретінін айқындайды. Ол өз баяндауын соңғы үш кернейге арналған төмендегі кіріспемен аяқтайды.

Осы тағылардың алғашқы басып кірулері арқылы империяға түскен апаттар қаншалықты қорқынышты болғанымен, олар салыстырмалы түрде кейін еріп келуге тиісті апаттармен салыстырғанда жеңіл еді. Олар Рим дүниесінің үстіне көп ұзамай құйылуға тиісті тасқынның алдында жауған жаңбырдың алғашқы тамшылары ғана еді. Қалған үш керней, келесі аяттарда баяндалғандай, қасірет бұлтына көлегейленген.

““13-АЯТ. Сонда мен қарадым да, аспанның қақ ортасымен ұшып бара жатқан бір періштені көріп, оның қатты дауыспен былай деп айтқанын естідім: Жер тұрғындарының басына қасірет, қасірет, қасірет келсін, өйткені әлі де керней тартуға тиіс болған үш періштенің өзге керней дауыстары бар.””

«Бұл періште жеті керней ұстаған періштелер қатарының бірі емес, қайта, тек қалған үш кернейдің, олардың тартылуы кезінде болатын неғұрлым сұмдық оқиғаларға байланысты, қасірет кернейлері екенін жариялайтын періште ғана. Осылайша келесі, яғни бесінші керней, — бірінші қасірет; алтыншы керней — екінші қасірет; ал жеті кернейден тұратын осы қатардағы соңғысы — жетінші керней — үшінші қасірет». Uriah Smith, Daniel and Revelation, 493.

Келесі мақалада біз кернейлердің үш қасіретін қарастыруды жалғастырамыз.

«Құлаған кезінде империялық Римнің басына түскен апаттар, Римде император да, консул да, сенат та қалмағанға дейін, ең соңғысына шейін алдын ала айтылды. “Равеннаның экзархтары тұсында Рим екінші дәрежеге түсірілді.” Күннің үштен бір бөлігі, айдың үштен бір бөлігі және жұлдыздардың үштен бір бөлігі соғылды. Цезарьлардың әулеті Батыс императорларымен бірге құрып кеткен жоқ. Рим, құлағанға дейін, империялық биліктің тек бір бөлігін ғана иеленді. Константинополь онымен дүниежүзілік империяны бөлісті. Ал готтар да, вандалдар да әлі де империялық мәртебесін сақтаған сол қалаға үстемдік жүргізген жоқ; Константиннің империя астанасын алғаш көшіргенінен кейін, сол қаланың императоры Рим императорын өз тағайындаған өкілі әрі орынбасары ретінде жиі ұстап отырды. Ал Константинопольдің тағдыры басқа дәуірлерге сақталып, басқа кернейлер арқылы жария етілді. Күннің, айдың және жұлдыздардың әзірге тек үштен бір бөлігі ғана соғылған еді.»

«Төртінші Кернейдің қорытынды сөздері Батыс империясының болашақта қалпына келтірілетінін меңзейді: “Оның үштен бір бөлігіне күн де, сол сияқты түн де жарық түсірмеді”. Азаматтық билікке қатысты алғанда, Рим Равеннаның қарамағына өтті, ал Италия Шығыс империясының жаулап алынған провинциясына айналды. Бірақ, басқа пайғамбарлықтарға неғұрлым орынды түрде қатысты болғанындай, бейнелерге табынуды қорғау алғаш рет папа мен императордың рухани және уақытша биліктерін қатты қақтығысқа әкелді; ал барлық шіркеулердің үстінен папаға бүкіл билікті беру арқылы Юстиниан кейіннен монархтарды тағайындау билігін иеленген папалық үстемдіктің ілгерілеуіне өз қолдау қолын созды. Біздің Иеміздің 800-ші жылында папа Ұлы Карлға Римдіктер Императоры деген атақты берді».—Keith. Бұл атақ кейін Франция патшасынан Германия патшасына қайта ауыстырылды. Ал Император Екінші Франц тарапынан тіпті осы қиял да ақырында және мәңгілікке 1806 жылғы 6 тамызда теріске шығарылды». A. T. Jones, *The Great Nations of Today*, 54.